

Styrket pædagogisk læreplan

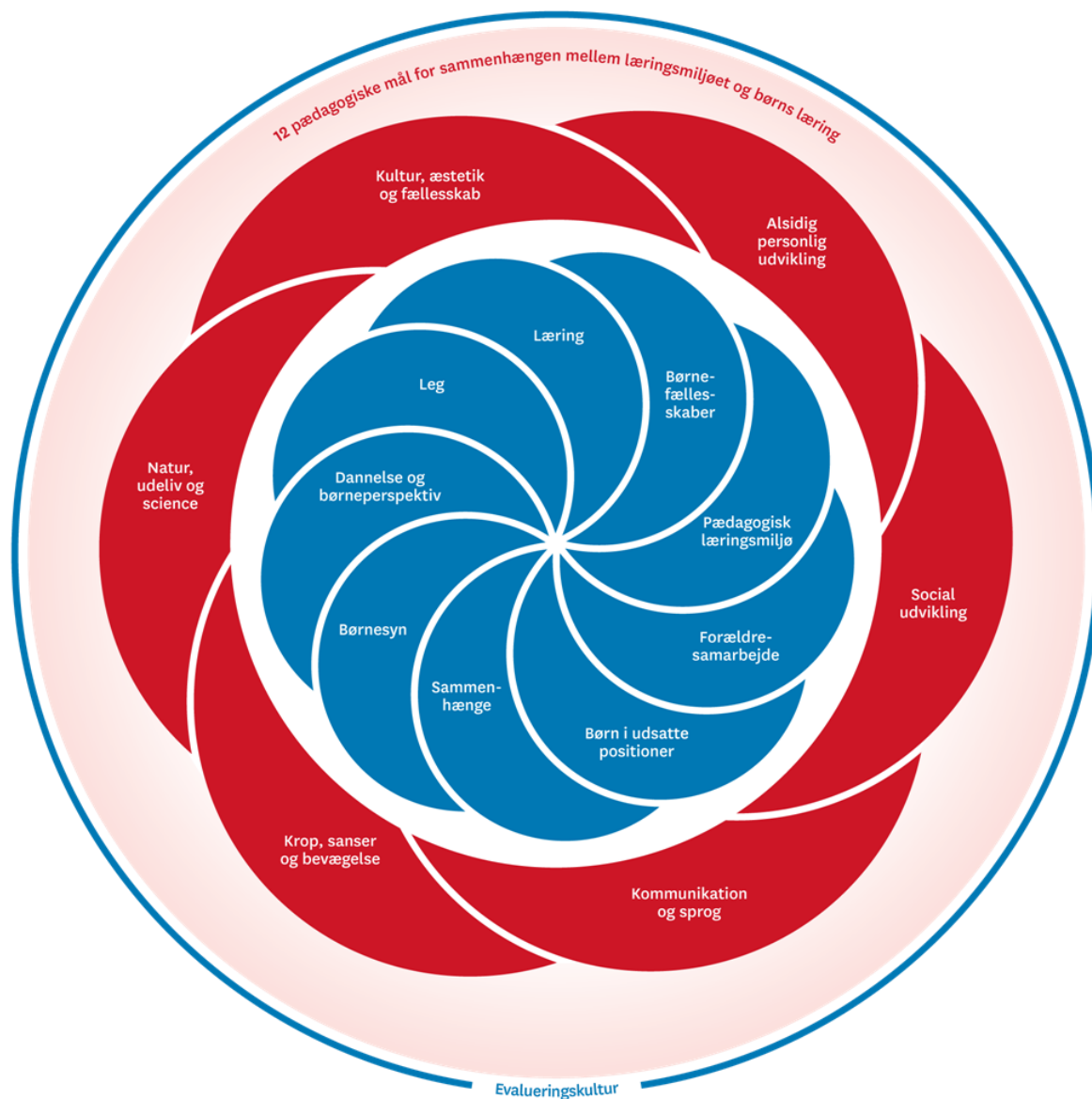
Naturbørnehaven Myretuen

Nyborg
KOMMUNE

Rammen for læreplanen

Den pædagogiske læreplan udgør rammen og den fælles retning for vores pædagogiske arbejde med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Læreplanen er et levende dokument, som kort beskriver vores pædagogiske overvejelser og refleksioner med eksempler, der er retningsgivende for det daglige pædagogiske arbejde.

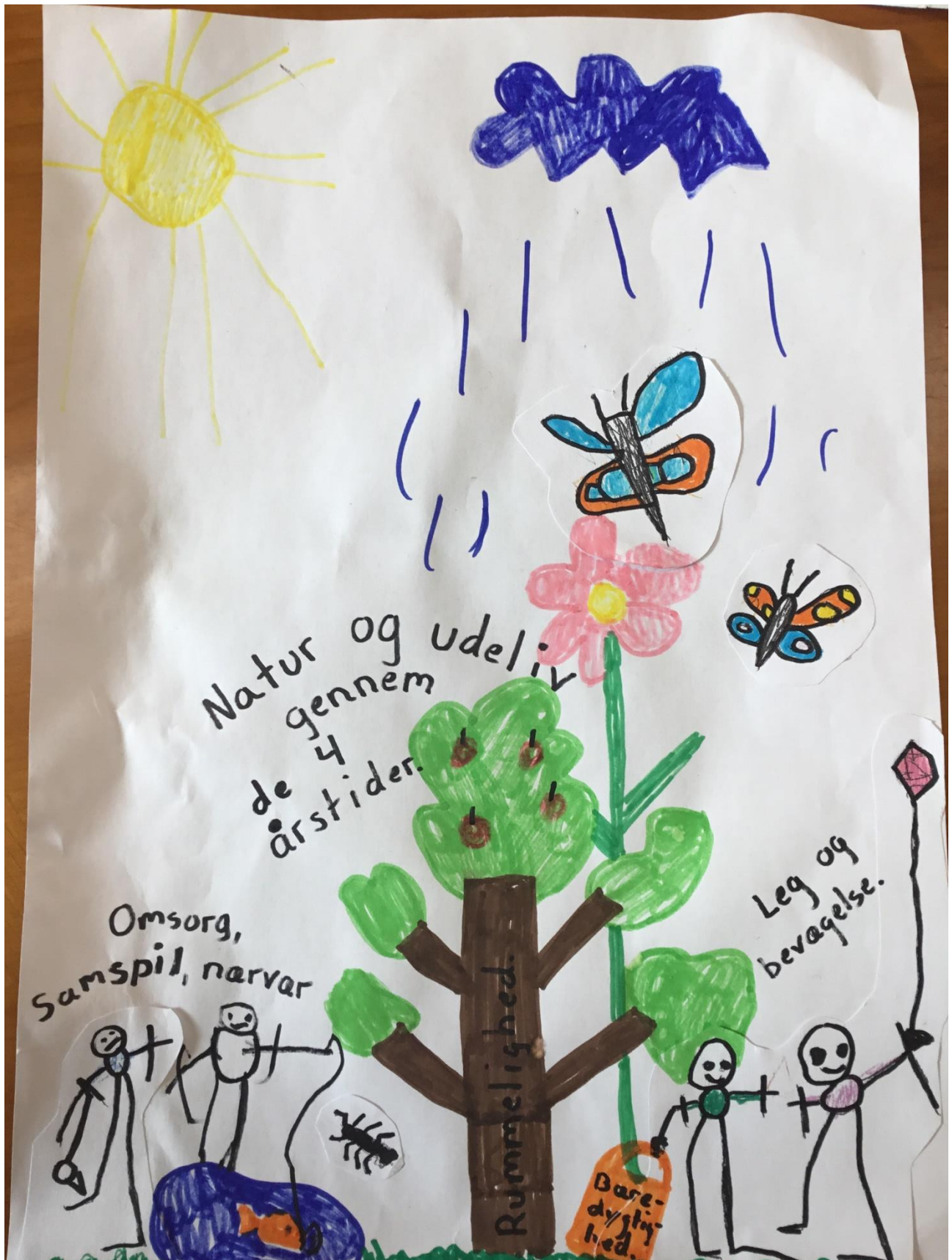
Pædagogisk grundlag

Nyborg Kommunes dagtilbud har sammen udarbejdet en beskrivelse af det pædagogiske grundlag som dagtilbuddenes struktur, organisering, tilgang og pædagogiske praksis står på. Grundlaget er udarbejdet af ledelser, medarbejdere og har været i høring hos medarbejdere og brugere.

Pædagogisk grundlag:

Egen profil – værdier

Myretuen ligger i et skønt naturområde med skov, mark, eng og mose/vandhul. Vores faciliteter rummer to mindre skove, grønt område, jordbakke, legeområde med sand og små legehuse, motorikbane, køkkenhave, bålhytte, bålpladser og to shelter.

De nye bygninger stod færdig i 2017. Et sekskantet hus bygget i bæredygtige materialer, med 3 arme (Koglehuset hvor de 3-4 årige har garderobe, Pilehuset hvor de 4-6 årige har garderobe og i den sidste er der personaleafdeling m.m. I de to børnegarderobes er der lagt vægt på, at det enkelte barn har god plads både i fin-og grov garderoben, så barnet i eget tempo lærer at mestre de mange tøjskift i løbet af dagen, derved skabes der bedre rammer for det enkelte barns læring, udvikling og trivsel.

Når man som knap 3 årige starter i Myretuen, er man tilknyttet Koglehuset som har deres egen område. En mindre gruppe børn og faste voksne, så overgangen fra dagpleje/vuggestue bliver så skånsom som muligt.

Koglehusgarderoben er indrettet til de yngste med små toiletter og pusleplads, de børn der har brug for en middagslur sover ude året rundt i vores shelters.

Når det enkelte barn udviklingsmæssigt er klar flytter barnet i Pilehuset, hvor der er fokus på selvhjælpenhed, barnet er på vej eller mestre nu selv de mange tøjskift, at pakke sin taske ud (tøj og madpakker på plads) m.m.

Pilehuset har et større legeområde som det enkelte barn selv og i fællesskab med legerelationer udforsker og tager ind.

Udsmykningen både ude og inde er børnenes kreationer og billeder, derudover vægter vi at have fokus på naturen, miljøet og dyrelivet omkring os. Vi har terrarier med dyr efter årstiderne ex. Forår følger vi livet fra haletudse til frø m.m. Dødefælde hvor vi følger forrådnendes processen af de dyr vi finder på vores vej.

Derudover bærer vores legeområde præg af at nogle legeredskaberne er foranderlige, byggematerialer i børnehøjde, børn og voksne der i fællesskab skaber de leg og læringsmiljøer som børnene er optaget af og som giver mening for os og vores virke.

Kort beskrivelse af de fysiske rammer – inde og ude – hvordan er der tænkt trivsel, læring og udvikling i anvendelsen af rammerne.

Herunder det fysiske, psykiske og æstetiske læringsmiljø – i et børneperspektiv

Den pædagogiske læreplan består af 6 temaer, hvor der for hvert tema er fastlagt 2 mål.

Alsidig personlig udvikling:

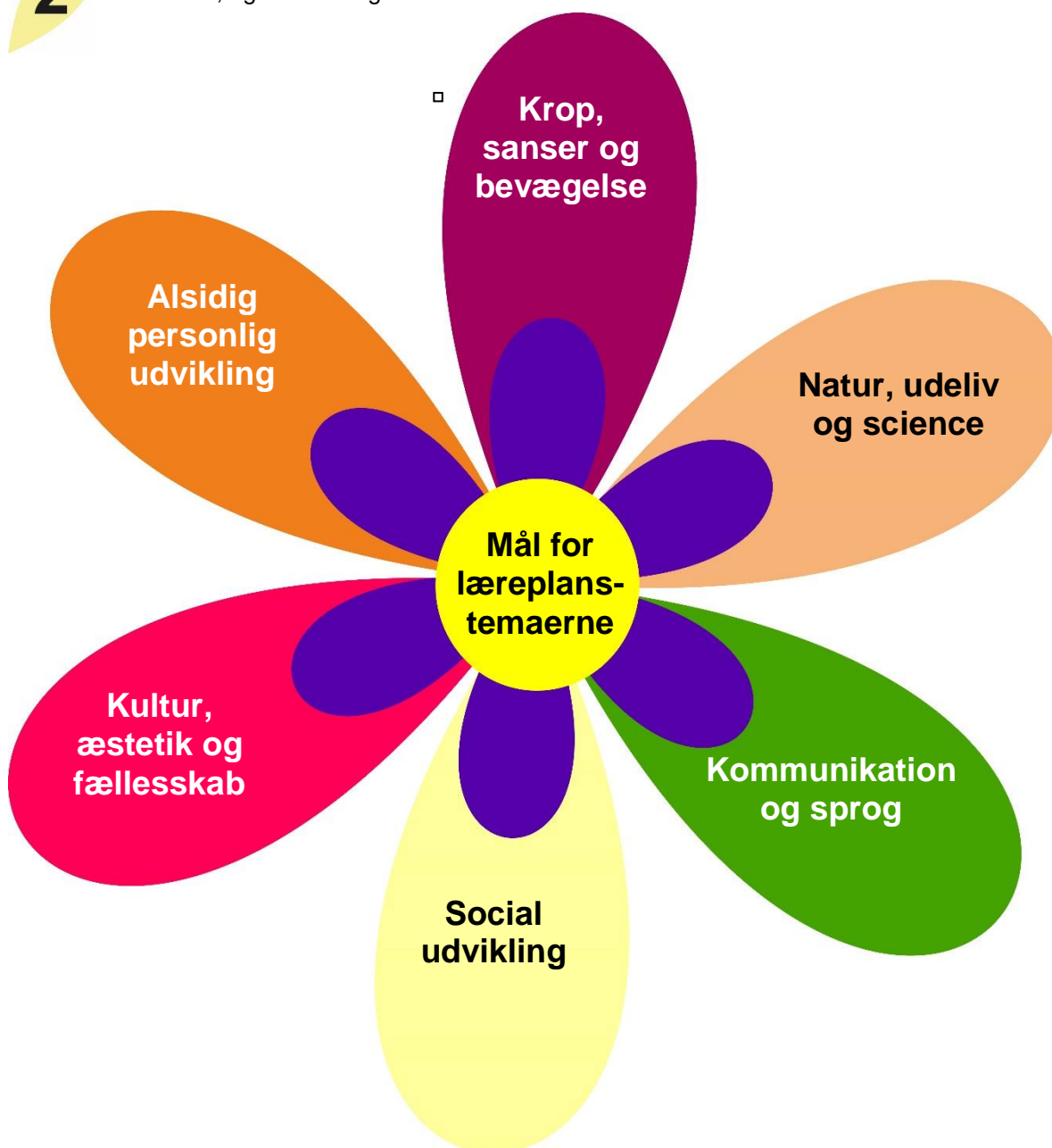
1 Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig selv og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egne potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.

2 Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Social udvikling:

1 Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.

2 Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Kommunikation og sprog

1

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.

2

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Krop, sanser og bevægelse

1

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.

2

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn oplever krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Natur, udeliv og science

1

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, og som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.

2

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhænge, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Kultur æstetik og fællesskab

1

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andres kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.

2

Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Dagtilbudsloven og bekendtgørelsen angiver, at der skal ske udvikling og læring hele dagen og at det angives, hvorledes de etablerede læringsmiljøer bidrager hertil. I alle dagtilbud findes allerede beskrivelser af hverdagens opbygning og beskrivelser af de tidligere læreplanstemaer, aktiviteter og metoder. I Nyborg Kommunes dagtilbud er det derfor besluttet, at der i denne styrkede læreplan gives eksempler fra dagtilbuddets hverdag på:

- Vaner og rutiner (Åbning og lukning af dagtilbuddet, måltiderne, garderoben/badeværelset, oprydning, ture mv)
- Vokseninitierede aktiviteter (værksteder, gruppeaktiviteter, traditioner, temaer, forløb mv)
- Børneinitierede aktiviteter (leg, idéer, engagement, interesser, kreativitet, eksperimenter, undren, udforskning mv)
- Det børn og voksne skaber sammen – det spontane, det uventede, som gribes af begge parter og udvikler sig i samspillet mellem barn og voksen

Således angiver disse eksempler, hvorledes læringsmiljøerne bidrager til arbejdet med alle læreplanstemaerne/-målene hen over hele dagen.

I vores dagtilbud har vi valgt at give følgende eksempler fra forskellige tidspunkter af dagen set i sammenhæng med konkrete læreplanstemaer: For hvert nedslag beskrives endvidere, hvordan læringsmiljøet bidrager til børnenes udvikling og læring.

Vaner og rutiner

Vi er ude fra morgen til aften gennem de fire årstider. Hele Myretuen er samlet fra kl. 6-7.30 og fra 15.30 til luk på Pilehusets legeområde. Dagen starter med morgenmad fra kl. 6-7. hvor der er fokus på nærvær og hygge/en god start på dagen. Alle børn modtages personligt af en voksen/pædagog (forældrene er ikke med inde i børnehaven ved aflevering). Den voksne og barnet får vinket farvel til mor el. far og så pakker de ud i fællesskab/de store mestre selv at pakke ud. De 3 andre måltider som børnene selv har med hjemme fra spises i faste spisegrupper, her er ligeledes fokus på hygge, nærvær og tiden til små snakke om stort og småt. Ved måltiderne kan der også blive læst el. fortalt historie, sunget sange, rim og remser m.m. Det er også her der gives fælles beskeder, dagens aktivitet præsenteres og hvis der er ture ud af huset. En gang om måneden har vi maddag, hvor maden oftest tilberedes over bål, her deltager børnene som de har lyst til. Eftermiddagen går med leg i de forskellige børnefællesskaber samt afhentning af børn, små snakke om barnets dag med forældrene m.m. Vi fejre det enkelte barns fødselsdag, barnet hejser flag, vi synger sang hvis barnet ønsker det og der er lavet en personlig gave til barnet. En dag om ugen er børnene i aldersopdelte grupper som er på tur væk fra matriklen. Målet for turgrupperne er, at kunne lave aktiviteter hvor fokuset ligger på den aldersgruppe og det sted de er i deres udvikling.

Den direkte kontakt (førstehåndsoplevelser) børnene får ved at opleve, sanse og agere i "naturens mange rum" er med til at underbygge forståelsen af denne verden. - Natur, som vi mennesker er en del af, lever i og har ansvaret for at passe på. Vi lægger vægt på, at der er tid, ro og nærværende voksne der respekterer børnenes leg, ideer, fund og undersøgelser. Udviser tålmodighed og går med ind i børnenes tankeunivers, deres begrebsverden, udtryksform og billedsprog.

Vokseninitierede aktiviteter

I Myretuen tilbydes børnene hver dag mindst en voksenstyret/planlagt aktivitet. De voksne præsenterer denne ved morgensamlingen, hvor efter børnene kan komme og gå til aktiviteten. Det er frivilligt at deltage, men vi har opmærksomhed på de børn der ikke selv vælger aktiviteterne til. Disse børn bliver guidet til aktiviteter, eller vi planlægger aktiviteter der specielt henvender sig til deres interesse områder. Det er også her vi kan støtte eks. de børn der har fin motoriske, sproglige eller sociale udfordringer.

Som grønne spire institution, har vi hvert år et årsprojekt, som fylder året med en masse vokseninitierede aktiviteter målrettet vores natur. Blandt andet som beskrevet ved billede 1.

En tilbagevendende aktivitet er produktion af julegaver af bæredygtige/genbrugs materialer, denne aktivitet giver børnene indblik i det kulturelle ved julen samt et indblik i bæredygtighed, som er en af de ting vi brænder for.

[Så varmes der fødder, efter en barfodstur i sneen.]

[Aktivitet: der er mulighed for at lave sit eget fiskepil.]

[Morgenmad under åben himmel gennem de 4 årstider.]

[Myretuen udforskes i mørke med lommelygte.]

Børneinitierede aktiviteter

Grib børnenes fantasi.

Shelteret skulle have nyt liv og der skulle indrettes spisestue.

En tur i genbrugsbutikken med børnene efter stole, borde, reoler og hylder.

Møblerne skulle have nyt liv så der blev savet i ben og malet.

Og så kunne indretningen gå i gang.

4 stole, et bord, en reol og en amagerhylde kom ind.

Huset var klar til leg.

Børnene indtog huset og der blev leget på livet løs.

En masse gode fantasi lege ændrede på spisestuen.

Amagerhylden havde fået nyt liv. Den var til at starte med hængt på væggen, men den blev hurtigt taget ned og flyttet rundt. Børnene manglede en brændeovn i deres stue. I deres leg passede Amagerhylden ind som brændeovn og der blev fyldt træ og pinde i.

At gribe børn fantasi og leg er en af kerneopgaverne som pædagog.

Det er i fantasien, at børn forsøger at prøve deres verden og virkelighed af.

Den voksne har en betydelig rolle i nærheden af det legende barn, ved at hægte sig med på legen og det legende aspekt kan vi som pædagoger tilrettelægge betydningsfulde kontekster for leg og læring. Det handler i den grad om at forholde sig nysgerrigt, undersøgende, og skabende til virkeligheden. Det at leve sig ind i legen, om en fælles interesse og lade sig blive engageret i noget betydningsfuldt.

Her endte det betydningsfulde i børnenes leg med at blive den færdig indretning af stuen.

Her greb pædagogen legens betydning og processen om en brændeovn gik i gang.

En masse gamle paller blev taget frem, og der kan gang i sav og hammer.

Motorikken og kreativiteten blev sat på prøve.

En fin brændeovn blev der bygget og legen i spisestuen kunne fortsætte.

Billede 1.

Vandleg i sandkassen. Når der lukkes op for vandet i vandbanen lukkes der også op for fantasien. Der bliver eksperimenteret, forhandlet og sanset.

Billede 2.

En oprydning på legepladsen endte ud i et byggemarked, hvor 2 af drengene solgte materialer til de andre børns hulebygning.

Billede 3.

En hyggestund ved bålet hvor pigerne lavede hver en Ipad/computer af nogle brædder fra brændestakken, der blev sendt beskeder og e-mails og spillede spil. Der var en livlig snak om hvor langt de kunne nå i spillene.

Sammenhængen til børnehaveklassen – kort beskrivelse af aftaler og konkrete indsatser og tilrettelagte læringsmiljøer der bidrager til sammenhængen til børnehaveklassen og SFO'en:

I Myretuen starter vi i januar op med en skolegruppe for de børn, der den efterfølgende sommer skal starte i skole.

Vi har det sociale/fællesskabet som det overordnede fokus, der ud over får børnene små skoleopgaver og vi øver på for og efter navne, fødselsdage, samt hvor man bor henne.

Vi har et samarbejde med 0. klasse og sfo ledere fra vibeskolen afd. Ullerslev og Aunslev, som er vores lokale folkeskole.

Samarbejdet består ud over faglig sparring, af aftaler om specifikke lege, sange og bøger som vi i børnehaven præsenterer skolebørnene for, så de når de starter i 0. klasse har et fælles tredje.

I løbet af foråret besøger vi skolen og sfo, vi leger på legepladsen, besøger biblioteket så børnene bliver kendt med området.

I forbindelse med personalets arbejde med Nebula, har vi udviklet mange redskaber til at stimulere sproget. En af de ting som skolebørnene har taget til sig, er de store bogstav klodser med røde og blå bogstaver.

På billedet ses skolebørnene dybt fordybet i skrive deres eller deres venners navne.

Samarbejde med forældrene om børns læring – hvilke generelle aftaler er der om dialog, samtaler, information, inddragelse og gensidige forventninger:

Alle familier er forskellige, derfor lægger vi vægt på at møde det enkelte barn og deres familier forskelligt, altså give dem lige vilkår så vidt det er muligt.

Vi prioriterer samarbejdet omkring barnet højt, give barnet de bedste forudsætninger for trivsel og udvikling gennem tæt dialog med forældrene dagligt. Derfor mødes det enkelte barn og dets familier af en personale ved aflevering og igen ved afhentning så vidt det er muligt lige kort om hvordan dagen er gået.

Fællesoplysninger og dagens beskeder, billeder m.m. lægges ud via Aula.

Inden barnet starter i børnehave, får familierne tilbudt at komme på besøg, hvor den primære kontaktperson viser rundt og fortæller om Myretuens virke og der afstemmes gensidige forventninger.

Efter ca. 3-4 mdr. tilbydes forældrene en samtale om hvordan det går og hvordan de har oplevet deres barns start i børnehave.

Derefter tilbydes forældrene årligt en udviklingssamtale og hvis der er brug for det, flere samtaler.

I Myretuen prioriterer vi forældresamarbejde højt, både med den enkelte familie og familierne på tværs, giver dem mulighed for at indgå i et fællesskab, opleve/tage ejerskab af deres institution bla. Ved vores årlige fester, forældre Kaffe og arbejdsdage, så nye familier også føles sig velkommen og som en vigtig og aktiv del af Myretuen.

Alle relevante informationer om det enkelte barn gives til forældrene og vi deler gerne vores faglige viden for at støtte op om det enkelte barns trivsel og udvikling, med respekt for familiernes værdier, behov og de valg de træffer, men altid med barnets tav i fokus.

Fællesskab og samspil

Venskaber

Inddragelse af lokalsamfundet i etablering af pædagogiske læringsmiljøer – kort beskrivelse af samarbejde med frivillige, virksomheder, brug af lokalområdet og særlige muligheder mv.:

I Myretuen prioriterer vi at alle børn, mindst 1 gang om ugen kommer på tur ud i lokalsamfundet i deres børnegrupper.

Turene går til den lokale koloni haveforening hvor børnene kan følge med i hvad der vokser i haverne på forskellige årstider. I haverne møder børnene mange forskellige mennesker, unge, gamle og folk med anden etnicitet end dansk, dette er med til at udvide deres kulturelle indblik.

Vi spiser ofte madpakker i kolonihaven, og der øves farver og tal. (husene er malet i forskellige farver og har husnumre). Jernbanen går lige forbi så der bliver også talt mange godsvogne.

Vores nærmeste nabo er rideskolen, her har børnene mulighed for at komme tæt på hestene, og hvert år henter vi store mængder hestemøg til at gøde vores urtehave og træer med.

Vi bruger skoven, mosen, åen og søen i nærområdet flittigt. Her studerer vi årets gang i naturen på tætteste hold. Der er mange sanseindtryk at hente, lige fra at ligge på ryggen på det bløde mos og kikke op i trætoppe og på den blå himmel, til at samle en slimet frø op og undersøge den.

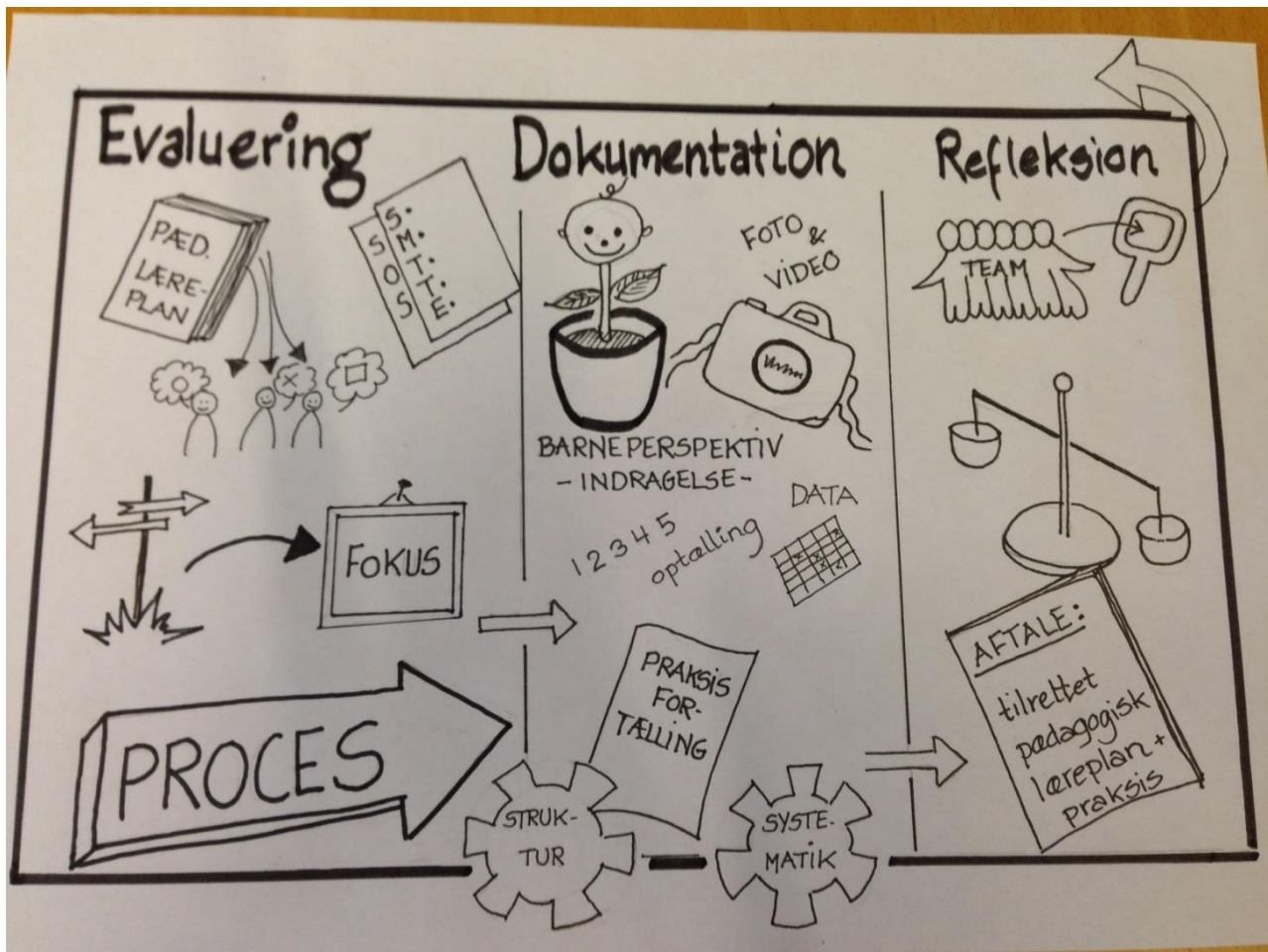
Årets æblehøst, alle er engageret.

De 3-årige på tur: ud og opleve verden uden for Myretuen.

Evalueringskultur og redskaber til dokumentation og faglig refleksion:

Evalueringskulturen i Nyborg Kommunes dagtilbud tager udgangspunkt i det stadige fokus, der skal være på at de etablerede læringsmiljøer bidrager til børns trivsel, udvikling, læring og dannelse.

Derfor forstås evaluering som det fokuserede blik på egen praksis ud fra ovenstående tekst og illustration. Fokuserede nedslag, som struktureret og systematisk belyses og dokumenteres og derefter anvendes til refleksion over hvilke justeringer, ændringer, nye aftaler, der skal ske for at læringsmiljøet optimeres/udvikles.

Det som vi arbejder med og gerne fremadrettet vil blive endnu bedre til, er at have fokus på børneperspektivet, skabe forståelse, se barnets initiativer, og sikre de føler sig set, hørt og forstået og at de er en aktiv del af fællesskabet, hvor de oplever at modtage og give værdifulde handlekompetencer og strategier.

Vi skal som voksne sikre os, at vi ikke tager definitionsmagten og tror vi ved hvad barnet vil, er ked af osv. Her kan den voksne ofte tage fejl, give sig tid, være nærværende til at høre på barnet, forstå og sætte sig i dets sted.

Vi skal skabe pædagogiske og faglige handlemuligheder i forholdt til refleksion.

I dette dagtilbud arbejder vi primært med disse redskaber/metoder i evalueringskulturen:

Vi anvender flere forskellige arbejdsredskaber og metoder alt i forholdt hvor fokuset er på det enkelte barn eller gruppen.
Sprogvurderinger, TRAS (tidlig registrering af sprog) og TRASMO (tidlig registrering af sansemotorisk færdigheder) Spu (skoleparathedundersøgelse), SMTTE, SOS.

Forhold hos os, der har krævet særlige fokuserede indsatser:

[Empty box for describing conditions requiring special focused interventions]

Læreplanen er udarbejdet, gennemgået og drøftet med bestyrelsen

[Signature box for the leader]

Leder

[Signature box for the board]

Bestyrelse